

Nemcsak az unalom óráit számolom

A múlt héten négy műsor címét húztam alá a rádió-újságban: három iránt kíváncsiságom kelt, a negyedikhez kötelességérzet szólított.

Ez utóbbi *Polgár András* tévéjátéka volt (*A szembeállítás eredménytelen*). A szerző több, tárgyalóterembe helyezett „mai játékkal” szolgált már korábban, marandó emlékeket azonban nem hagyott — eddig. A legújabb történet is alighanem azért marad emlékezetes, mert a hazai tévéjátékok amúgy is túltöltött támaszműsorideje tekintetében: rekordot döntött. A 20 perc hiány két órában akár krimiizgalmat is élhetünk volna át, plusz adalékokat kaphattunk volna a társadalom perifériáin élők szociálpszichológiájához. Mert *Avar István* bírójának egy brutális gyilkosság dramaturgiai mesterkedések folytán az első percekben nyilvánvaló volt, hogy a főbenjáró bűnrel vádolt fiatal ember — nem ölhette meg szerelmi vetélytársát. Mindazonáltal még jöhetett volna a krimi is, a társadalmi hátrányos helyzetek térképe, ám az alkotók — úgy tűnt — nem tudtak dönteni, melyik „szálat” erősítsék-szövegszerűen inkább. Így a szokásos „tanúkihallgatásos” játékeve-

tés” egyik mederből a másikba terelgette egyre lan-
kadó figyelmünket, egészen a nagy sokára eljövendő befejezés csattanójáig. Ami megint nem csattan amúgy istenigazából, mert ismételt dramaturgiai ügyeskedések révén jó előre nyilvánvaló volt. Nekünk. Mármost az, hogy ki is a gyilkos valóban. A bíróságnak viszont még mindig nem volt nyilvánvaló, de letelvé az iszonyúan hosszú egy óra negyven perc, az alkotók ott hagyták a bírót, ügyészt, ügyvédet, ülönköket a legteljesebb bizonytalanságban... És tán sóhajtottak: annyi mégis kiderülhetett, hogy a múlt átkos örökségei (szüklátókörűség, kapzsiság, a pénzszerezés bűnös útjai stb.) tovább élnek napjainkban — a peremkerületekben... Mit tehetünk? Kínos mosollyal nyugtázhathatjuk: valóban, ez kiderült. De mért kellett hozzá ilyen fölhatás?

A másik három program viszont tényleg olyan érdekes volt, amilyenek gondoltam. *Major Tamást* „Játssz is engedd...” címmel engedték a képernyőre, hogy tanítsa színinövendékeit és bennünket: mi a vers. Hogyan kell olvasni? Hogyan lehet gondolkodni róla? Miként kell mondani? A versmustra egyszersmind önarckép volt, így is, úgy is

roppant tanulságos és élvezetes.

Versek és írók főszereplésével készült a szegedi és az újvidéki stúdió Újvidéken készített műsora is. A *Tiszatáj* főszerkesztőjét, *Vörös Lászlót* és a lapban publikáló költőket — *Baka Istvánt*, *Belányi Györgyöt* és *Pintér Lajost* látták vendégül a szomszédban, akik az „alföldi” irodalmi élettel és saját munkásságukkal ismertették meg a két országban élő, remélhetőleg nagy számú nézősereget. A folytatás következik, a *Letopis Matice* szerkesztősége és írói köre Szegeden kap majd szót és képet. Nem kell talán itt, most bizonyítani, mi fontossága az ilyesfajta szomszédolásnak. Ami nem újkéltű természetesen, sem az irodalmi életben, sem a helyi stúdiók működésében. De mindkét területen: példászerű.

A harmadik figyelemre érdemes műsor dokumentumfilm volt, csütörtökön délután adták, *Foglalkozása: szülő* címmel. Készítőinek kalauzolásával megismerkedtünk egy családdal, ahol összesen 12 gyereket nevel az anya és az apa. A „szeregből” hét a saját és öt az állami gondozott. A szülők értelmiségiek, a gyerekek főszabadultak, vidámak, a légkör szeretetteljesen játékos. Csak bámultam...
Sulyok Erzsébet

Sem rockona, sem ismerőse

Nem akármilyen meglepetés ért pár hónappal ezelőtt. Két húszéves ifjúval igen jól beszélgetve, minden tetszőre tartozom. Feltehetően könnyű belátni, hogy erősen meglepődtem, végtére is az embernek igazán nem mindennap mondanak ilyen megdöbbentő dolgokat, hiúságnak tehát maximálisan hízleghetett volna a kijelentés — én viszont tulajdonképpen csak igen-igen nagy megrökönyödést éreztem. Majdnem akkorát, mintha az közöltetett volna velem, hogy alvajáróként részes voltam a képlőpasban vagy önkívületi állapotomban rendszeresen molesztálni szoktam *Zaltnay Saroltát* és *Szűcs Juditot*, szimultán.

A nemzedék, aminek fenti, ifjontian bohó megjegyzés szót, nagyjából úgy az 1948–49 és 1953–54 között születettek, vagyis a mai harmincasokra vonatkozik. Igen, kérem, mi voltunk azok, akiket ama bizonyos hatvanas években tinédzserfővel nyakon öntött a rock-, vagy (talán így pontosabb) — a beatzene. Mi lennénk hát a beatnemzedék, úgy mond. Ennek ellenére, vagy akár ezzel együtt jelentettem: nem teng túl bennem az a bizonyos nemzedéki öntudat. Mert meggyőződés, hogy a beatkorszak „ideológiájánál” (erősen kétem, hogy a szó mélyebb értelmében ilyenről egyáltalán beszélni lehetne — pedig beszélnek!) — sokkal több koherens eszmeiség szükségeltetik igazi generációs tudathoz.

Annyira persze van nemzedéki öntudatom, amennyire kedden későn este a rádióban *Réz András* ecsetelt némi cinkos összetartozást oly tekintetben, hogy kortársaimmal jól emléksünk a

régi *Illés*-számok szövegeire, tudjuk, hogy a *Honeycombs* együttesnek női dobosa volt és fonetikusán irtuk le a *Beattles*-dalok szövegeit. (Így volt, bizony-bizony.) Mindazonáltal megmosolyogtatónak tartom, hogy ilyen alapokra egy teljes nemzedék összetartozását alapozni lehetne. Pedig valami efféleről is szó volt abban a műsorsorozatban, amelynek első darabja a fenti időpontban (este tíztől tizenegyig) a *Petőfi* adón sugározott. *Filmfűl* a címe, s *Barát József* összeállítása 17 (!) részes lesz, az alcím: „*Képtelen rockfilm-történet*”. Az első rész külön címet is viselt: „*Tudtuk, hogy öröngeni kell*.” (Szentigaz.) Megszólalt több prominens „nemzedéktárs” (értsd: nagyjából egykorúak), például *Székely János*, az ES munkatársa, a már említett *Réz András* filmesztéta, a Művelődési Minisztérium osztályvezetője, többször és kissé teátrálisan felkonferálva részleteket hallhattunk *Csengey Dénes* „...és mi most itt vagyunk” című, 1983-ban megjelent könyvéből. Természetesen bejártunk sok-sok akkori nagy slágerrészletet, a megszólalók meg arról beszéltek, hogy...

...miről is? Esküszöm: nem tudom pontosan. Pedig értelmes, rokonszenves fiatal emberek, magyarul is kiválóan tudnak, jó szándékukhoz sem férhet kétség — mégis az volt az érzésem: olyasmit próbálnak igen intelligensen megmagyarázni, ami voltaképpen nem létezett. Hiszen volt beat, volt öröngés, volt „tiltakozás” is (ez az úgy azért már jóval bonyolultabb!) — de könyörgöm, a Magyarországra eljutott (kevés) rockfilm ürügyén (mert így történt) ugyan miféle generációs alapigazságsor fogalmazható meg? Néhány felzárkózott és valamivel

kevesebb szociális töltetű megállapítás. Igazak, de roppant távol vannak a teljességétől. Amennyire nem lehet koherens „nemzedékiségről” beszélni, annyira nem szerencsés ily mértékben megpróbálni összekapcsolni a rockot a korabeli társadalmi fejlődés neuralgikus kérdéseivel, az ifjúság tudati állapotával és hasonlókkal. (Például: mit segített vajon a rock abban, hogy mondjuk halljunk a *Donnán* elpusztult magyar katonák tizezeiről? Satöbbi.)

Hogy mi mindent lehet még elmondani majd a hátralévő 16 részben, bevallom: sok önméltást kivéve, még csak elképzelni sem tudom. Hogy ama bizonyos nemzedék tagjai közül vajmi kevesen hallhatták a róluk szóló sorozat első darabját, azt viszont igen. (Legtöbbjük túl korán kel másnap ahhoz, hogy tíztől tizenegyig a rádió előtt nosztalgiazzon. Hiszen ne feledjük, kedves kortársaim: lassanként mi leszünk „a derékhad”, avagy ideje az új jelszónak: arccal az infarktus felé.)

Ady azt írta *Szeretném, ha szeretnének* című kötetének legelején: „*Sem utódja, sem boldog őse / Sem rokona, sem ismerőse / Nem vagyok senkinek*.” — Mi lenne, ha akár ez számítana egy mélyebb és így igazabb nemzedéki hitvallásnak, mondjuk a *She loves you yeah-yeah-yeah* előtt? Azaz a kitétel persze, hogy azt, hogy szeressenek, mi is nagyon szeretnénk. Legalább úgy, mint a fénys szellők nemzedéke. (Ami tényleg nagy nemzedék volt.) Bennünket legföljebb ha egy-két naiv húszéves vélhet nagy nemzedéknek, talán, mert „szinkronban” hallhatunk *Jim Hendrixet* a *Radio Luxembourg*ban. Ó, idők ó... „nemzedékek”.

Domonkos László

Film, színház, muzsika

Olasz napok Szegeden

Érdekesnek ígérkezik az a programsorozat, amit az olasz kultúra napjain szerveznek Szegeden: zenei esemény, filmbemutatók, színházi vendégtételek.

Előbb a római *Quartetto Beethoven* együttes ad koncertet a Tisza Szálló nagytermében holnap, szerdán este fél 8-tól. *Felix Ayo* (hegedű), *Alfonso Ghedin* (brácsa), *Enzo Altobelli* (gordonka) és *Carlo Bruno* (zongora) a *Santa Cecilia* konzervatórium tanárai. S mint a társaság elnevezése utal rá, Beethoven születésének kétszázadik évfordulóján alakultak, 1970-ben, azóta bejárták a világ számos országát, hazánkban is koncerteztek már, nagy sikerrel. Szegeden Beethoven Esz-dúr zongoragyűjtését, *Bettinelli* Divertimentóját és *Brahms* g-moll zongoragyűjtését szövelik meg.

Pénteken, június 14-én este fél 8-tól nyitják meg

ünnepelesen az olasz filmnapokat a Fáklya moziban, ahová eljönnek a hazánkba érkező olasz filmműve-delegáció tagjai is. Akkor *Francesco Rosi* és *Antonio Gades* filmjét, a *Carment* vetítik, melynek főszereplőstárjai *Julia Migenes*, *Plácido Domingo* és *Ruggiero Raimondi*. Másnap, szombaton *Federico Fellini* alkotása látható: *És a hajó elmegy...* vasárnap *Nanni Loy* filmje, a *Picone küldött*, hétfőn pedig a *Taviani* testvérek mozija, a *Kóosz megy* — minden este fél 8-tól, a Fáklyában.

Jövő hét szerdáján, június 19-én mutatkozik be — fővárosi vendégszereplései után a szegedi Kisszínházban a *Pupi e Fresedde* zenés pantomimszínház este 8-tól. A *Ruzante* szövegére komponált drámai kantátájuk címe *A lebegő Föld éneke*, szereplői *Antonio Piovanelli*, *Fabiane Pasquet* és *Ivan de Paola*. A rendező *Angelo Savelli* 1976-ban egyik alapítója volt Firenzében a társulatnak, a népszínházi hagyományok, formák kutatója, aki maga írta és rendezte az együttes számos produkcióját. Az elmúlt években olyan jelentős művészek csatlakoztak hozzájuk, mint *Tobia Ercolino* festő és zeneszerző, *Nicola Piovani* komponista vagy a jeles nápolyi színész, *Gigio Morra*. A lebegő Föld éneke körülbelül arról szól, hogy a parasztfiú háborúbamenet elbúcsúzik jegyesétől és jó barátjától, akik távollétében egymás karjaiba menekülnek, s a visszatérő fiatalember megváltozott világot talál, ám miután maga is megváltozott, elveszti személységét, akár az őszentendő, melyet a tavasz ébredésekor messze úznek szülőföldjük határaitól.

Atrium—SAS együttműködés

A budapesti *Atrium Hyatt Szálló* bekapcsolódott a SAS skandináv légitársaság nemzetközi szállodaláncába — jelentette be hétfőn sajtótájékoztatóján *Kovács István*, a szálloda igazgatója. A skandináv légitársaság és a budapesti szálloda között májusban megkötött és június elsejétől érvényes megállapodás értelmében ezentúl az *Atrium* elsőbbséget élvez a SAS helyfoglalási rendszerében, részül a társzallodák közötti kölcsönös értékesítés előnyeiben, s szerepel a SAS nemzetközi kiadványaiban és menürendjében.

A skandináv légitársaság saját szállodái mellett az év elején alakította meg az úgynevezett társult hotelek láncát, ezek sorába kapcsolódott most be a budapesti *Atrium*. A SAS minden városban, ahol leszállnak gépei, fel szándékozik venni a kapcsolatot egy-egy szállodával, amelyek egy SAS-járatokon utazó üzletembereknek, illetve a turistáknak ajánlhatók.

Hallássérült fiatalok vetélkedője

Tavaly a hallássérült utörök vetélkedőjét rendezték Szegeden, idén, a múlt hét végén, a középiskolásokot hívták. Az MHSZ Országos Központja és megyei vezetősége, az országos és a megyei közlekedésbiztonsági tanács, a Hallássérültek Országos Szövetsége és megyei szervezete, valamint a KISZ KB, a megyei KISZ-bizottság, a megyei tüzoltóparancsnokság, a munkásörse és a 17 csapat 102 tagján kívül a szocialista országok 3–3 tagú csapatát is vendégül látta.

A kétnapos programban közlekedésbiztonsági elméleti és gyakorlati verseny, honvédelmi akadály- és lövészverseny szerepelt. A színhelyek a következők voltak: az MHSZ Etelka sori központja, a repülőter, a megyei tanács módszeriani központja, a KISZ-iskola. Az eredményhirdetést tegnap, hétfőn tartották. Az akadályversenyben *Laki Zsolt* (Budapest) lett az első, második *Földi Zsolt* (Miskolc), míg harmadik *Tar István* (Budapest). A csapatok versenyt a budapesti *Asztalos János kollégium* diákjai nyerték, a második helyezett *soproni*, s a harmadik *debreceni* gárda előtt.

Vannak elképzeléseik

Vállalati tanács a Pincegazdaságnál

A Dél-alföldi Pincegazdaság dolgozóit, vezetőit képviselő huszontöttsöt két nappal azután, hogy lakóhelyén döntött országgyűlési képviselőjéről és tanácstagjáról, ismét az urnákhoz járult. A vállalati tanács tegnap, hétfő délelőtt 10 órakor kezdődött alakuló ülésén munkahelyük további sorsáról határoztak.

Bódi Ilona, a vállalati szakszervezeti bizottság titkára köszöntötte a MEM, az Édosz és a pártszervezet megjelent képviselőit, majd az átalakulás folyamatát foglalta össze. A kilencfős előkészítő bizottság javaslatára február 28-ig a munkahelyi tanácskozásokon eldöntötték, hogy a javasolt vállalati tanács formát elfogadják. Az aktivitásra jellemző, hogy negyvennégy dolgozó szólalt fel, s már ekkor tisztázták a változások lényegét. A jelölő bizottság a dolgozókat képviselő tizenhárom személyt a munkahelyi javaslatok szerint jelölte.

Dudás László megbízott igazgatónak az előterjeszté-

sére a résztvevők megszavazták az új szervezeti és működési szabályzatot. Bejelentette, hogy a vállalati tanács tagjainak közgazdasági alapismeretkből tanfolyamot szerveznek. A vállalati tanács elnökének nyílt szavazással *dr. Kékes Tibor* közgazdasági főosztályvezetőt, elnökhelyettesnek *Fogarasi György* borászati osztályvezetőt választották meg.

Az igazgatóválasztás előzményeiről *dr. Garamvári Pálné*, a MEM osztályvezetője beszélt, s bejelentette, hogy a pályázatra *Dudás László* megbízott igazgató jelentkezett. Választa a vezető legfontosabb feladatait, elsősorban a termelési kapcsolatok hatékonyabbá tételét, a belföldi és exportpiacokon való helytállás szükségességét, és az egységek önállóságának ésszerű keretek közötti megvalósítását. Titkos szavazással egyhangúlag *Dudás László* választották igazgatóvá öt évre, aki köszönetet mondott a bizalomért, s bejelentette, hogy szeretne öt év múlva ismét pályázni. Ez azt jelentené, hogy a vállalat megbízhatóan működik, a termelési kapcsolatok rendeződnek, a belső rend és fegyelem tovább javul, és hosszú távú rentábilis gazdálkodást sikerül megalapozni.

A vállalati tanács és az igazgató tevékenységéhez *Vanek Béla*, az Édosz Központi Vezetőségének titkára, és *Szanió Zsolt*, a megyei pártbizottság munkatársa kívánt sok sikert és eredményes munkát.

Politikai fórum — kisiparosoknak

Politikai fórumot rendezett tegnap, hétfőn a Kiosz Csongrád megyei vezetősége Szegeden a Kiosz társadalmi tisztségviselői részére. *Budai Antalné*, a Kiosz megyei titkára köszöntötte a megjelenteket, majd *Orcsik Sándor*, a megyei vezetőség elnöke megnyitotta a fórumot. *Dr. Koncz János*, az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának titkára a XIII. kongresszus határozatairól, az ezekből adódó ideológiai feladatokról tartott előadást, majd válaszolt a témával kapcsolatos kérdésekre.